CONCIO AD REVEREN-

DISSIMOS PATRES

ET PRESBYTEROS

Totius Prouinciz Cantuariensis in Synodo
Londini Congregatos:

HABITA

IN ECCLESIA CATHEDRALI S. PAVLI, ANNO DOM. 1620.

Per I OHANNEM BOVVEE
Decanum Sarisburiensem.

Manifestentur in pace sua Pseudopropheta. HILARIVS contra Constant.

Apud I o H A NONE M BILLIV M,
Typographum Regium. 1621.

ONOUT

AD REVERENDERSIMOS PATRES

ET PRESBYTEROS

Totius Prouinciæ Cantusviculis in Synodo.
Lonsus Stones Congregates:

HABITA

IN ECCLESIA CATHEDRALI

S. PAVLI, ANHO DOM. 1620.

Per Iohannem Bowere Deveken.

Murifo leaten in fail fair Mendepropheta.
- His 1st 1st vergutra Conftant.

LONDING

Spud I com a n n n n Brent was

PATRES

REVERENDISSIMI,

Fratrésque in Christo colendissimi,

Scribitur Acrorvm xv. versu vi.

Congregati sunt igitur Apostoli & Presbyteri, vt despicerent de bac re.

Tsi vereor ne turpe videatur, Theologum dicere incipientem, timere, cum tamen probe intellexerim, coram tot Aaronitis, luminaribus, Angelis, nihil nisi persectum iudicio, elaboratum industria afferri oportere, non possum

non totus contremiscere. Planéque huic oneri succumberem, nisi in cœlo, hoc ipsoque in templo, adessent mihi testes locupletissimi, non me mea voluntate, sed iussu atque hortatu authoritatis amplissimæ, Sacrosanctum hoc suggestum ascendere. Recreat itaque me testimonium conscientiæ, non modò non ambientis, sed tanti muneris inuidiam declinantis; Reficit me diuini Spiritus gratia, quæ humilibus solet aspirare: Vestra deniq; benigna serenitas, (quam hisce oculis meis videor intueri) resocillat.

Vnde verò, vel aptius, vel fœlicius auspicari pos-

Omnia (concilia)hane forma, non folum in controuerfijs decidendis funt fecuta, fed candem etiam formamin personis retinuerunt, ac eædem quafi personæ in posterioribus cociliis quæ in illo primo Hierotoliiffe, & fententias dixiffe, atque decreta fecille re-Eca, dici possunt. Reginald. Polis de Concilio queft. 55. b Renerendiffimus Episcopus IV intonienfis coram lerenifimo Rege Iacobo, Ca-Polo Principe, Proceribus & Epifcopis totius Anghæ orationem habuit, sumpto hoc themate: Deus fetit in medi deorum.

fim, quam ab hoc lecto, & electo Spiritus Sancti oraculo; In quo, vel ipso a Polo (Cardinali, Legato, amanuensi Tridentino) iudice, sacri conuentus Idæam, exemplar, expressamque penitus imaginem contemplari licet. In quo, nom de quisquillis, & retrimentis cateruæ popularis agitur, sed de Apostolis & Presbyteris, qui interfuerunt: de fructu consulendi, quo despicerent: de re longègrauissima, cuius ergò conuenerunt.

Primo Hierofoli.

Neque enim congregari summos Ecclesiæ Pastomitano & præsures, temerarium: neque afflatos spiritu, more huisse, & sententias
dixisse, atque decreta fecisse recreta fecisse redis nimirum erroribus) consulere, indignum ha-

beatur.

b Heri Diuorum Congregationi interfuistis: Hodie Apostolorum Conuocationi adestis.

Heri de concilio principum (ad miraculum omnia) accepistis: Hodie de conuentu Presbyterorum (ad falutem singula) audietis.

Heri Deus stetit in medio deorum: Hodie, vti spero, Angelus sæderis stabit in medio Angelorum.

Primum autem mihi videtur de causa,

Secundo de fructu,

Tertio de personis dicendum elle.

De hac re, (vbi origo mati) congregantur despicere, (vbi remedium Concilij) congregantur Apostoli & Presbyteri (vbi animarum medici) ordine literato consequentur.

Cruibus,

De quibus omnibus dum verba fecero, conspectus vester multo iucundissimus, non silentium modo orationi mez, verum etiam patrocinium pollicetur.

Capitulo huius libri decimo tertio, de Saulus & Barnabas

d Ferfs 1.

Barnabas segregantur è collegio Antiocheno, iussuque Spiritus Sancti emittuntur ad opus solennioris

ministerij.

Illi vero sic emissi, a multas regiones peragrarunt, a Ver/u 4. nec non & multas insulas adierunt, semen Evangelij binc indè inter Gentes sparserunt, Ecclesiarum sundamenta passim iecerunt, b tandémque Antiochiam b Actor. 14. vnde primum soluerant, renauigarunt.

At quantum mutata rerum facies! Antiochiam veniunt, sed Antiochiam in ipsa Antiochia non inueniunt. Emissarij nempe Iudæorum, iugum cæremo- c Ast. 15. 1. niarum importabile, credentium ceruicibus imponere

moliuntur.

Docent, Mosaico ritu circumcidi oportere, versu 1.

Disputant, cum Paulo & Barnaba, versu 2.

Circumcisus est Christus, circumcidere ergo & tu.

Hoc eorum argumentum referente Epiphanio.

Cumque nullo modo sopiri potuit exitialis illa contentio, placuit vt Paulus & Barnabas ascenderent ad Apostolos & Presbyteros percontaturi de hac quæstione.

Atque huius rei gratia congregantur Apostoli & Presbyteri, ne gregem à Christo sibi commissum Hæreseos lepra contaminaret.

Causa que sit, videtis. Nunc quid observandum est,

considerate.

Exorta enim est hæc Hæresis, non post multa retroacta sæcula: sed lactente adhuc Ecclesia, & quasi in cunabulis vagiente. Nec authores habuit è fæce plebis, Idistas; sed primi nominis Phariseus: Nec ignobilioris alicuius pagi incolas; sed Hierosolymicanos: Nec Phariseos in totum Iudaizantes; sed Christianos:

A. 2

N:C

2 48.11.26. b De præfe, adwerfus herezicos. c Iohannis 6. d Apocal, 2.15. Nicolaita voluptatis gratia, tum feiplos, tum obedientes per diderunt ac perdunt, Spiritus enim erroris eft velut flatus in tibia, diversis motibus concitans vnumquemque ftolidum contra Veritatem, Delectanturque vocibus erroneis quali mulico instrumento, Epiphanises haref. 25. e Ichannis 13.21. f Vincentius Lyrinenfis cap. 16. g 16.

h 16.

fcripti, m Homilia 33. in

i Idem capite 24.

k Vincentius Lyvinensis cap 23.

l Tertul de pra-

Acta in Morali.

Nec à fonte purioris doctrinæ remotissimos; sed vnà cum Apostolis versatissimos: Nec vbiuis gentium cocunt Hæretici, sed consultò, sed destinatò, Antiochiam petunt, ad hoc suum virus euomendum. Adeo vt, vbi ob receptam sidem primum nominati sunt a Christiani, ibi, propter obortam hanc litem, primum audirent Hæretici.

Solent, inquit b Tertullianus, quidam miriones, de quibusdam personis ab Hæresi captis, ædisicari in ruinam. Quasi nouum sit & inauditum, quosdam in discipulatum cooptatos, à Domino retrocedere, ad diaconatum promotos, in sædam dibidinem prolabi ad Apostolatum electos, Dominum prodidisse.

An ex personis probamus sidem, an ex side personas? Quid ego commemorem substorium, qui vt vni Hæresi sua aditum patetaceret, cunctarum hæressum blasphemias insectabatur? Quid supplinarem, Porphiri; slagellum, Homeri æmulum? Quid supplinarem, Porphiri; slagellum, Homeri æmulum? Quid supplinarem, Porphiri; slagellum, Homeri æmulum? Quid supplinarem, eloquio præpotentem? Quid supplicatem, eloquio præpotentem? Quid supplicatem, cuius quot verba, tot sententiæ: quot sensus, tot victoriæ? Quid suppliem, ecclesiassicum illum Epimenidem, cuius defuncti pellem literis exaratam suisse sabulantur Mythologi?

Magnorum, antiquorum, doctissimorum hominum lapsus permisit Deus, vt fides habendo! tentationem, haberet

etiam probationem.

Neque verò in cœlum os attollat impius, illudque Gentilis apud m Chrysost. ingeminet, Vellem, Vellem sieri Christianus, sed nescio cui adhæream. Multæ sunt inter vos pugnæ, opiniones variæ, discrepantia doctorum iudicia, nescio quod dogma eligam, quod præseram, cui adhæream.

Vrab hoc nos expediamus labyrintho, Cyrillum contra Iulianum Apostatam acutissime disserentem audiamus. Philosophorum principes, Plato, Aristoteles, Zeno, Epicurus, miris inter se contentionibus digladiantur, nec ijsdem principijs nituntur, fundamentisque naturæ. Qui vero nobis, inquit Cyrillus, sanctorum dogmatum ab initio fuerunt doctores, vnice inter se consentiunt, atque conspirant. Nec aliter sensit Moises quam Esaias, nec Iacobus Paulo; nec Petrus Iohanni contradicit. Nec Euangelistæ pugnantia inter se atque contraria Scripturarum monumentis confignarunt. Quod si nonnulli, qui aut horum auditores, aut interpretes fuerunt, aliquid humani passi sunt, atque a veritatis tramite deuiarunt, satis tamen prospectum Ecclesiæ, dum Prophetas, Apostolos, Euangelistas, limpidissimos illos fontes, ab omni contradictionis luto defæcatos habeamus.

Resumamus iam illud Gentilis, vellem fieri Christianus, sed nescio cui adhæream. Nescis cui adhæreas? Adhæreas Prophetis, Apostolis, Euangelistis.

Dum Scripturarum, inquit a Chryfost manet inuio- a vbisupra, lata maiestas, sacrosancta authoritas, sieri non potest, Homil. 33. in aundis qui simplici corda ad independent de propose de la face de la descripción de la face de quod is qui simplici corde ad indagandam veritatem humiliter accedat, saluti suæ non satis consulat.

Nos verò in Hæreticorum casses incidimus, dum aut personarum scientia attoniti, aut consuetudinis cœno immersi, aut educationis veneno imbuti, cogimus id in Scripturis contineri, quod ante lectionem præsumpsimus esse contentum. Atquiinsurgit Iulianus, Deumque super omnia benedictum, aut Impotentia insimulat, quasi non potuit, aut Inuidia, quasi non voluit gliscentes Christianor i discordias compescere.

Sedstultus labor est ineptiarum, magnog, constu mag-

nas nugas agit.

Potuit enim Hæreticorum corda domare, linguas restrænare, ora comprimere, summus omnium moderator Deus. Placuit autem, & sapientissimè placuit, etiam de malis benefacere, quàm omnino Hæreticos non permittere. Cum enim in natura hominum deprauata, insita quædam sunt vitiorum elementa, in sænitiam Neronis, mollitiem Sardanapali, ambitionem Cæsaris, ebrietatem Vitellij, sordes Euclionis, sacrilegium Verris, aut simile aliquod scelus eruptura. Ita Deus agit in hominum peccatis, vt nullo modo sit author peccati. Ordinat tamen, & pro singulari sapientia disponit, vt hæc suturorum malorum seminaria, in hoc potius quàm in illud scelus erumpant, in hæresim potius quàm in aliud slagitium impingant.

Consulamus anteriora huius Scripturæ. Quidam

è secta Pharifaorum surrexerunt, versu 5.

Deum immortalem, numquid AEthiops pellem suam dealbare, numquid Pardus immutare maculas potest? E secta Pharisaorum? E secta Pharisaorum potius quam Saducaorum? Pharisai apud Indaos vanalia gloriola mancipia; apud nostros eodem latentimorbo adhuc laborant. Solique Pharisai faces admouent ad incendium Ecclesia.

Si omnes omnium temporum annales euoluamus, inueniemus Simonem illum a Magum (Hæresiarcham) referente Aegesippo, ambitiosa tabescentem inuidia. b Manem useriarium stigmaticu & versipelle seruulu, indicante Theodoreto: c Valentinum surore poëtico abreptu Theogoniam introduxisse: d Meletium præcipiti zelo iracundum, Schisma peperisse: Marcio-

a Epiphanius heress. 21, concordat cum AFgesispo. b Dialogo 1, in proæmio. c Hares. 31.

d Haref. 68.

Marcionem, virginei pudoris corruptorem, Christi a Hares. 42. contemptorem: b Marcum purpuratarum adulte- b Libro 3.H.34. rum, prophetissarum fabrum, Fœminas bacchantes ad infaniam redegisse: Conosticos, omni turpitudi- c Here. 26. nis genere luxuriantes, teste Epiphanio. Addam etiam & his , nostri temporis Apostatam d Scioppium, d ein mis, is in 36. impuri oris, effrictæque frontis paralitum. Horum we h mughtiorue t omnium superbia, inuidia, versutia, furore, zelo, tur- xu rojunium itispitudine, blanditijs, tanquam veneno Scorpionum vti- ocuquina in Tontur Deus ad salutem dormientis Ecclesiæ. Si enim em samuelundin habeant potestatem affligendi corpora, quod olim horenzay Theodo. concessum fuerat Arrianis, exercent instorum patien- Dialog.1. in Protiam, Si male sentiendo aduersantur, sicut olim Pela-conuenium bec giani, exercent iustorum sapientiam : Eodemque ven- vefilloun filio. to quo ventilatur veritas, multa ad Catholicam fidem pertinentia, & considerantur diligentius, & discutiuntur acutius, & intelliguntur clarius, & prædicantur instantius.

Quodque ad hanc Spartam quam suscepi ornandam potissimum spectat, Secut ex malis moribus bona leges, ita ex malis humoribus, pijsima conciliorum decreta, originem_atque natales sortiuntur. Si hæc enim hæresis nunquam fuisset nata, Concilium hoc nunquam fuisset notum, nec haberet Ecclesia quod opponeret ijs, qui dum Iudæi volunt esse, & Christiani, nec Iudæi sunt, nec Christiani. Ad explicandam itaque Concilij huius, tam exemplaris, quam palmaris vtilitatem, Dædaleis quod aiunt remigijs festinat oratio.

Congregati sunt vt Despicerent.

Vod de Prophetis olim · Petrus, hoc mihi de A- e 2. Pet. 1.21. L postolis confidenter asserendum censeo. Non voluntate

שמשונה אל באנותו בום עם ביניולך עם ווויסחום luntate hominis, sed Spiritus Sancti afflatu atque instinctu veritatem illos Euangelij promulgasse.

Cum venerit ille spiritus veritatis, deducet vos in

omnem veritatem. Iohan. 16. verfu 13.

Pari itaque reuerentia singula singulorum Apostolorum scripta, perinde atque omnium simul congregatorum decreta veneramur. Vtcunque enim diuersa fuerunt organa, idem tamen, qui in singulis loquebatur spiritus veritatis.

Vt quid ergo despiciunt a consulendo, qui afflati: vt quid decernunt b concalando, qui solitary: vt quid congregantur, qui separatim: Leges condere omni

exceptione sanctiores potuerunt.

Solus tamen Petrus, solus Paulus, solus Iohannes, uocando. Whitakerus de Concilis.

dine potestatis, aut ex magnitudine reuelationis, aut ex dictamine spiritus decernere quicquam aut definire.

Sed coacto Concilio, congregatis d fidelibus, collatis e argumentis, f contendentibus Hæreticis, g concurrentibus Presbyteris, h concludentibus Apostolis, i comprobantibus vniuersis; reliquerunt nobis exemplum salutare discutiendæ veritatis in publico concilio.

Vtcunque enim sacra Scriptura, vnica est sidei regula, cuius sulcro plus quam Atlante cœlum nititur salus nostra, vtcunque per trecentos (plus minus) annos kœcumenica non est coasta Synodus, vtcunque Bellarmino consentimus, quod Menandrianos, Saturnianos, Gnosticos, Ebionicas, Cerinthianos, Pelagianos, & id genus surfuris, publico Anathemate non percussit Ecclesia. Vtcunque tandem plurimæ aliæ

a Concilium dicitur à consulendo, vel consentiendo. Festus. b Concilium dicitur à concalando, hoc est conuocando. Whitakerus de Concilis, Cap, 2.

c Verfu 6.
d Verfu 12.
c Verfu 7.
f Verfu 5.
g Verfu 12.
h Verfu 13.
l Verfu 12.

k Ante Nicenam Sub Constantino. aliæ hæreses gladio Scripturarum euaginato in Tartara olim præcipitatæ fuerunt, aut indies præcipitantur; frequenti tamen vsu Conciliorum siue Generalium, quæ haberi possunt, siue Provincialium, quæ non possunt non haberi; nihil ad comprimendas hæreses neruosiùs potest excogitari.

Annon promisit Christus duobus aut tribus in nomine suo congregatis affistentiam Spiritus? Annon impleuit quod promisit ? Duobus, sicut Paulo a Copriande uni-& Silæ incarceratis, Actorum 16. Tribus, ficut pueris in fornace Babylonica æstuantibus, Danielis 3. Qui

paucis promisit, plures non pratermisit.

b Spiritus Prophetarum subiecti sunt Prophetis. b 1. Corin. 14.33.

Subiectio spirituum, fit deiectio Hareticorum.

Faces (inquit Chryfost.) accensæ si separantur, fumum emittunt, fi vniantur, flammam excitant. Citiùs inuenitur, quod à pluribus queritur; limpidius cernitur, quod duobus oculis hauritur; faciliùs trahitur, quod coniuncta vi impellitur. Queruntur Patres in Concilio Toletano quarto, idcirco Babylonicæ confusionis ollam tunc temporis fuisse succensam, quod Ecclesiastici conuentus disciplina negligebatur.

Fateor quod neq; Tribunitia potestate intercedunt, nec Dictatura imperiali proscribunt, nec infallibili iudicio decreta fanciuntur Comitialia; nullum tamen extra Scripturas medium, æquè certum, aut libentiùs agnouit, aut antiquiùs habuit, aut frequentiùs vsur-

pauit vetus Ecclesia.

Nicæna Synodus deitatem filij contra Arium, Constantinopolitana divinitatem Spiritus contra Macedonium, Ephefina vnitatem personæ contra Nestorium, Chalcedonensis distinctionem natura contra Eutichem,

Constan-

Constantinopolitana altera originem anima, redemptionem hominis, supplicium Dæmonis, contra Origenem. Constantinopolitana tertia, duas in Christo etiam post resurrectionem voluntates, contra indring Constantini: Francofordiana legitimum imaginum in templis vsum, contra Græcorum Iconomachiam quæ tolleret, contra Romanorum Iconolatriam quæ adoraret, intrepide tuebantur, sanamque sidei doctrinam, ab omni hæreseos fermento integram, posteris commendabant. Prouincialia etiam Concilia, (vtcunque contradicit Bellarminus) non à Pontifice Romano precariam, sed à Spiritu sancto donatam authoritatem habent. Theophilus enim Cæsareæ in Palestina, Irenaus in Gallia, Palmas in Ponto, Bachilus in Achaia, Policrates in Asia, æque ac Victor Romæ, ad sopiendam de Paschate controuersiam, Concilia coflatu Ecclesiafti. egerunt Prouincialia. Carolus Magnus, vel inuito Pontifice, Moguntia,

quinque concilia iuffu Caroli fuper co corrigendo per tota Galliam Rhemis, Turonis, Cabilonis, Arelati, ad mores ruentis ab Episcopis celebrata fuiffe. Quorum vnum Mozuntiaci, alte-Turonis, quartum Cabiloni, quintum Arelati congregatum eft Baron. ad annum 812. b Vide Generum

dy Cent.

c lidem. d lidem.

e lidem,

f Iidem.

cap.44.

g De vita Confantini, lib.t.

a Tradunt An-

nales Francorú,

Ecclesiæ reformandos quinque coegit Provincialia. Ad profligandum vnum Arium, b octodecem, ad rum Remin, terti minimum, conuenerunt Prouincialia. Quid ego c decem Antiochena, d sedecim Toleta-

na, e viginti vnum Anglicana, f viginti tria Affricana, commemorem? Prouincialia omnia (inter vnius horulæ spatium) nemo potest (non dicam) complecti orando, sed ne percensere numerando.

Ponam fingula ad compendium, vnoque g Eusebij elogio contra Licinij tyrannidem concludam vni-עפרות: ב לעבות דם עון שלאת דול הובעון בידשו ה לום סענים לפי את דמון שלים בידשום שלים בידשום שלים בידשום שלים בידשום שלים בידשום בידשו

Nihil magnum in Ecclesia sine Conciliorum authoritate, aut firmiter stabiliri, aut ad æquilibrium veritatis potest reuocari. VerfeVersetur itaque Ecclesia in errorum turbinibus, & procellis? Ignorantiæ tenebris circumuestiatur? Vulneribus discordiæ lanietur? Quo sydere tempestates sedabimus? Qua luce tenebras dispellemus? Qua arte vulneribus medicinam adhibeamus? niss Conciliorum cynosura, quæ est omnium certissima: Conciliorum luce, quæ est omnium clarissima: Conciliorum arte, quæ est omnium probatissima.

Verum quod in naturalibus docent Philosophi, hoc in moralibus dolent Theologi, optimi cuiusuis

corruptionem esse corruptissimam.

Sicut enim Concilia ad muniendam veritatem si legitima, ita ad palliandum errorem si surreptitia, plurimum valent.

*Tiriano enim conuentu Athanasius penè discerpitur. b Hierosolymitano, circumductus astutijs Constantinus Athanasium in exilium relegauit.

Antiocheni e frandibus, Eustathius adulterij condem-

natur.

d Sirmiensis impietate sanguinaria, Osius ad subscribendum compellitur.

e Ariminensis Concilij side aquinoca, orbis terrarum rens lactentem, ingemuit, se improuiso sactum esse Arianum.

Seleuciani iurgijs, deridendam impijs, deploranmoribus suscepdam bonis contentionem, mouerunt Acatiani.

8 Ephesini prædatori) scelere incredibili, Flauianus illi ab Eustashio.
Patriarcha calcibus impetitur, pedibus conculcatur, Eustashi caiuch dam fabri. Theodotriduo post ex vulneribus moritur.

d Simul ac senex ille Osus eorum sidei assentire abnuebat, plagæ illi erant insl. 2.0.21.

machinis distorta, &c. Socrat. lib. 2. cap. 26. e Hieronymus, Athanasius, Hilarius. f Leonas as ad ad Socrat. lib. 7. cap. 32. Abite ergo, & in Ecclesia nugas agite. g Concilium Calcedonense actione prima de depositione Dioscori, Homicidam Christus depositic: Iustus Senatus, instrum Concilium: Martyres Deus vindicauit. Fianianus Episcopus à Dioscoro intersectus.

Enagr. lib. 2. cap. 4. De genere mortis, vide Liberatum & Gesperum, libro 1.

a Theodoretm libro 1. caput 29. Ruffinus lib. 1. cap. 17. b Theod. lib. 1.

b Theod, lib. 1.
cap. 30.
c Muliercula quæ
corpus fuum profituebat, ab Arianis conducta, infantem præ fe ferrens lactentem,
a.cbat cum impudentiffimis clamoribus fusceptum genitumque
illú ab Eustatho.
Illa verò vxor fuit
Eustathy cuiusdam fabri. Theodoreti ii. 1.ca. 20.21.
in d. Am pennhar

a In Synodo Constantinopolitana illa pars Episcoporum, quæ imaginum cultum impugnat, alteram ita verbo Dei retundit, vt illa victoriam de-Sperans, Synodú disfoluit: excogitatis infidijs, quibus veritatis affertores opprimantur, quo postea errori locus effe poteft. Gefner, ex Paul. Diac.1.23. b Postremo Tridenti quæ cinitas eft in Germania & In eo negotio ambitiose & aftutè nimis multi humanis confilijs, in re quæ ad Ast, quam gratiæ. diuinz tribuitur.

2 Nicano secundo sub Irene (adulatores aulici) anili mulieris superstitioni, de colendis imaginibus inseruierunt.

AEtas parentum peior auis, progenuit nos nequiores. Produxit enim nobis Chimæram illa Tridentinam.

cuius prodigio etiam adhuc laborat Ecclesia.

Extat Historia nuper typis excusa, quæ, vt audio, versutias, dolos, fraudes, imposturas graphice depingit, quam ego adhuc non legi, idque consultò, ne plagiarij potius quam Theologi vices obirem. Quas vero Rapsodias, mediocri cura in vnum collegi, vobis libenter impertiam, vt Tridentinum illud b conciliabulum, nec Concilium, nec liberum, nec legitimum, nec Christianum fuisse omnibus innotescat.

Hoccine Concilium? contra quod, cum primo indictum Italia finibus fita, fuit Mantue, protestatur Henricus Rex Anglia octa-

uus etiamnum Papissans.

Contra quod, cum primo apertum est d'Tridenti, sumversantur, plusqua mi Germanorum Episcopi protestantur.

Contra quod, cum primo translatum . Bononia, pro-Deigloriam spe- testatur Carolus Imperator.

Contra quod, cum primo à f Iulio post fugam & de-

Thuan.l. 1. fol. 64. c Scripto publice typis excuso anno 15 36. In Epiltola que anno 1547. d Augusta in comitijs ad Papam est feripta per Episcopos Germanos. Hæc inter cætera eiusde farinæ habentur. Inchoatum est Tridenti Concilium, magno quidem voto, & expectatione omnium, Sed non (ve flagitatum erat) intra fines Germanie, refique ipla poscebar, sed in Tridentino oppido, longe interiectis Alpium montibus, ve verius in Isalia finibus, quam intra Germania oram conflitutum effe videatur. Qua fand caufa fuit, beatifime Pater, quod pauci admodum ex nostris, ac nulli pene eum obire Synodum, ac ne nuntios quidem suos mittere potuerint, præsertim ardenie bello maximo. Ego e lacobus Hortudus Mendoza, Gr. Protesta, Cafar, Maiestain edita 1547. Thuan leb. 4. fel. 320.

f Anno 1551, prima die Septembris protestatur primum ob grauissimos bellorum motus, non fibilicere, nec elle lux ditionis, Episcopos Tridentum mittere. Deinde se non habere hoc pro publico Concilio. Denique Decretis illius, neque fe, neque sui regni quenquam poffereneri. Sleid, lib 22. Simile edictum publice Lutetie recitatum, Sleidan, 16. Er Thuanne cennalem

libro 6. omnia perfequitur.

cennalem suspensionem., Tridenti recollectum fuit, pro-

Ad quod, dum de Canonicis Scripturis, de vulgata les Pontificia Leeditione, de peccato originali, decreta promulgantur, gatos & Tridentinum & Pachecium
Angli, Scoti, Hiberni, Dani, Hungari, Poloni, Bohemi, Hiffanum ArchieGermani ne vnum quidem Episcoporum miserunt.

piscopi 4. Episco-

Sed velitare desino, ad arma veniamus decretoria: In hisdoo Galli, Synodus Ephesina secunda sub Dioscoro, in quo adequinque Hispani, rant Patriarcha quatuor, & Romanus etiam Pontifex vius Illyricus, reper Legatos suos, cur ab omnibus tanquam Ausprico & Sleidan lib. 17. ad

pradatoria reijcitur?

Causam assignat Leo Pontifex Romanus in Epistola hac acre & periad Theodosium. Dum prinate (inquit) cansa religionis culosum Casar exercentur obtentu, commissum est impietate pauco-manda Germania uotissime Pontifex, (dum prinata cansa religionis obtentu exercentur?) Exercentur verò Tridenti, Carolus causa, Onuphrina tu exercentur?) Exercentur verò Tridenti, Carolus arain Concilio enim Casar, & Paulus Papa, mediante Cardinali Trigario subcsificaus successiones successio

Casar vt Germaniam in b obedientiam redigeret, lanensi imperij Papa vt e insignia ducatus Placentini silio suo Aloysio dominatum affectare dicebant, suo obtineret. Addit Onuphrius Pontisicem Medio-quod non obsculanensis imperij dominatum ambiuisse. Atque ha pri-rè (nepotum suo nata causa inter Casarem & Pontisicem Paulum exnum alterum internata causa inter Casarem & Pontisicem Paulum exnum alterum internata causa inter Casarem & Pontisicem Paulum exnum alterum internata causa inter Casarem & Pontisicem Paulum exnum alterum internata causa causa causa internata causa c

ercebantur sub obtentu religionis.

Cumque Tridenti redintegratum fuit à Iulio tertio parare posse, sibi conuenticulum, similes priuatæ causæ inter Casarem gente Casare, & & Iulium exercebantur. Henricus enim Rex Galliæ per ad Belgicum bellú

præter Cardinagatos & Tridentinum & Pachecum pilcopi 4. Epilco-In his duo Galli, vnus illyricus, reliqui omnes Itali. annum 1546. b Bellum polt fuscepit, perdomandæ Germaniæ caufa, Onuphrine in Paulo. c Sleidan, libro 1 4. Arcani Concilii caufas putabant qui cum Mediolanenfis imperit dominatum affectare dicebant, rè (nepotum lucrum alterum infinuans)id præfenti pecunia compersuadebar ab cgente Cefare, & properante. Cafar quoque fummo

astu hanc pontificis spem nutriebat. Onuph. in wha Pauli 3. Et paulò post: Casari autem sibi arma in Germaniam paranti, quod pecunia deesset, Pontifici Mediolanense imperium per ambages obtulir, vt grandi pecunia-persoluta Octanim nepos Insubrum (Augusta authoritate)
Dux constitueretur.

Legatum suum Abbatem Bellosanum comitijs Tridenti habitis publicè protestatur, se non habere conjuratio. nem hanc pro Concilio, sed pro prinato connentu, a qui a In protestationon sit Reipublicæ, sed paucorum (meministis verba ne vbi supra. Ver-Leonis) sed paucorum vtilitatis causa constitutus. fal. 601 . funt hu-Coniuratio itaque Tridentina fuit, Concilium non fuit. iulmodi, Neque habere hunc con-

Deinde in Concilio Chalcedonensi Dioscorus violatæ fidei reus agitur, quod ignaros iudicij Episcopos in

nuda Charta compulit subscribere.

b Quod Dioscorus in Synodo Ephesina, hoc Iulius

tertius in Tridentina pro imperio iustit.

quodam priuato, c Qui Bulla edita omnes Archiepiscopos, Episcopos etiam Tridenti congregatos, præter hæreticæ pravitatis inquisitores, à lectione nostrorum librorum sub Aquorundam com. nathemate prohibuit.

Deum immortalem! hoccine Concilium. ? vbi prohibentur Iudices causam cognoscere, libros inspicere, ve cœci de coloribus, stupidi de causa incog-

nita iudicarent?

ba Thuani lib. 6.

fetfum pro œcu-

menica, & legiti-

mè congregata

Synodo, fed magis pro conuentu

qui non religionis & reipublicæ

caula, verum in

pendium, ex his

turbis captanti-

um, gratiam lit

lioru n primo ex

Officina Quentel. c Bullæ fragmen-

tum editæ Iuly 2.

iulmodi, Quum

Aus quam fperar bantur ex con-

ceffionibus per prædereffores

anno pontificatus primo est hu-

configurus. 6 Tomo Conci-

ambitio forum

Queritur d Athanasius, quod in Concilio Ariminensi, cum reliqui Episcopi è sacris literis verba formarent, Ariani verò chartulam exhiberent. Eamque (verbis conceptis dolosam) pro fidei regula suscipiigitur diverti effe. endam obtruderent.

Atque ouum ouo non est similius, quam Tridenti-

ni Patres Arianis. Audite e mysteria.

nostros & per nos, variis personis, Episcopis & aliis de legendis libris hereticorum factis secuti sunt. Omnes illas concessiones reuocantes atque annullantes, ne in posterum aliquis cuiuscunque gradus, fertus, conditionis, & qualitatis sunt, aut quauis dignitate Episcopali, aut Archiepiscopili (nifi fint hæreticæ prautatis inquifitores) dicos libros quouis modo legere, nec apud fe publice vel occulte, domi vel alibi tenere possunt, sub Anathematis poena inhibemus, polog. 2. Protestatio concionatorum edita, anno 1563.

Pra-

Praconcepta (Romæ) decreta per veredarios Tri- a Sleidan,lib. 19. Onuphring in vita dentum mittuntur.

Ab intimo Senatu pro re nata poliuntur, limantur, b sleidan, lib.19. emendantur.

Sic polita Theologis pro forma proponuntur discutienda, vbi soluta oratione militant sine aduersario. Difcuffa Romam remittuntur.

Remissa Romæ denuo ventilantur.

Tandemq; per dispositos equos, Spiritus sanctus mantica inclusus Tridentum redit, & tum demum lie imperium af-(quod olim Ariani) formulæ decretorum compositis piraret, præserverbis dolosa, solenni pompa publicantur...

Vtrumne ergo Concilium Apostolicorum, an pro- libertatis defenstibulum hæreticorum merito dicendum sit, alij iudi- for commouere cent. Ego Quale, Quale appelletur, liberum tamen Trident Concilij non fuisse paulò altiùs repetita origine demonstrabo. compedes inie-

Paulus tertius, qui primus Tridentum patres acciuit, Parmam atque Placentiam nobilissimas Italiæ vr- anæpartis præsibes filio a Aloysio tradidit.

b Anno verò Seffionis Tridentinæ secundo, dictus Aloysius, Romani Pontificis e Spurius, Placentiæ con- sus extitisse didifoditur, vrbs à Gonzaga Cæsaris Legato occupatur. Qua de causa Pontifex d'infensus Cæsari, nouum fœ- quo Germanos dus cum Gallo Cæsaris hoste sanciuit. Et sicut olim Constantius Arianus, Episcoporum alios Arimini, a- commodigratio,

litatis, concilium in longum protrahere constituisset. Quo factum est, vt & Tetrus Alorsius filius, qui nunquam imperrare poterat (hæc alia simultatum occasio) vi Parme & Placentia principatum donatum probaret, relicto Cæfare, non ignaro, aut diffimulante patre ad Gallicas partes sefeconuerteret, & ipse Pontifex alienati animi non obscura signa daret. Quod aliquando iniquius quam Christiana pietas flagitaret, & Pontificia maiestas requirere videretur. Cafarem Anglo harefeos damnato adhafiffe in fuam contumeliam affidue prædicaret. Onuph, in vita Paul. 2. Et paulo post. Sed ante omnia exasperabat cum Placentia crepta. & filius occifus. Et paulo post Vnam temporis opportunitate expectare Pontifex videbatur, qua illatas iniurias tuto poffet vindicare, Hæc agitantem mors eum intercepit.

Pauli 2. Onuphr, in v.ta Pauliz. c De Aloyfio. Thuanus lib. 4 fol. 322. Clam vero Pontifex non obscure Cæfari infenfus erat, veritus ne ille, ad totius Iratim ne quod vfquam vti publicæ le posset, graues

d Quod Cafarides, pontificiæ dignitati graviter maligneq; aduerciffet : Famaque vulgaffet Cafare in officio contineret, prinarique non publica vti-

2 Protestatio concionatorum edita 1 56 z. repetit. Hæc verò proteftatio Cafaru per Mendozam, primum Roma denuntiata: 2. Bononie: 3. typis vulgata, anno 1647. in his verbis. Ego lacobus Hurtadus Mendoza, nomine pientifmi domini mei Caroli Calaru Roali mandato, ac cri Imperii Roproteftor. Nul-

lios Seleucia congregauit. Similiter Pontifex dimidiatos Patres Bononiam transfulit, reliquos Tridenti reliquit. Tulit hoc indignisime Cæsar, atque è vestigio oratorem suum Mendozam. Romam mittit, qui in os Pontificis palam a protestatur, nullam esse authoritatem Episcoporum Benenia congregatorum, vipote à nutu Pontificis Romani pendentium. Hactenus historia: Demonstrationem attexa: Si ca de causa (vel ipsis Hispanis asserentibus) nulla fuit authoritas Episcoporum Bononiæ congregatorum : quòd à nutu Pontificis Romani pendebant. Eodem plane iure tofimi & muiciffi- tius b scenæ fabulam repudiamus.

Omnes enim (quotquet vuquam Tridenti aderant mani Imperato- Episcopi) libertatem suam Romano Pontifici, etiam ris, exillius speci- sub iuramento manciparunt. Formula verò iuramenti no mine totius fa. e media barbarie petita, inter cætera est huiusmodi.

Ego electus Episcopus nonero in Concilio, in facto, mani, aliorumq; seu in tractatu, in quibus contra dominum nostrum miniorum fuoru Papam, vel Ecclesiam Romanam aliqua sinistra, præ-

lam poile effe authoritatem affertorum Legatorum, S. V. & eorum Episcoporum, qui Bononiæ funt, fanctitati vestræ majori ex parte obnoxiorum, atque ab illius nutu omnino pendentium, vel in religionis, vel morum reformationis caufa, tantique momenti negotio, vniuerlæ Reipublicæ Christianæ, cique Prouinciæ (præfertim cuius mores & inflituta parum cis nota) leges præfcribant.

Præierea eiusdem inuictissimi Romani Imperatoris semper Augusti nomine, & speciali mandato, prout supra protestor arque denuntio sanctitatis vestra responsionem illegiriman, præfenti negotio & necessitati ineptam & inconuenientem, fuco & figmentis plenam, ac . pro: sus delusoriam fuiffe & effe, nulloque iure, nullaque ratione subliftere.

Hec omnia pluribus veibis testatur. Thuanus li ro 4, ad annum 47, vbi mir Pontificum artes patehunt.

b Idem nobis licet quod Cæfari. Obserua enim quæ post has tragædias, scribit Onuphr. in his verbis. Quum verò nullis Cafaris aut obteftationibus aut contestationibus Pontifex Paulus tertius adduci potuisset, vt suos Episcopos Tridentum reuocaret, Cafar anno qui secutus est, Augusta conuentu habito (prafatus) serius quam sperauerat, Conciliu speratum finem habiturum, de Principum Impérij confilio librum euulgauit, certa religionis capita continentem, que omnes passim observarent donec Concilium perficeretur. Vnde etiam in-

terim fine Interreligio, quafi ad certum tempus duraturum, librum ipfum inferipfit.

iudicialia.

indicialia, personarum status, honoris, & potestatis a Impertinens corum machinentur, Hæreticos, schismaticos, rebelles contra dominum nostrum Papam, pro posse persequar, & impugnabo.

O quam feruile pecus Episcoporum, ad stabulum potius

quam ad Cathedram natorum!

Atqui Iuramentum hoc (inquit a Bellarminus) libera in Concilio suffragia non tollit; vtinam non fustuliffet.

Cum enim in b Comitijs Norimbergensibus omnes imperij ordines à Romano Pontifice enixe peterent, 1. de comilicap. 2. vt iuramentum hoc futuris in Concilio patribus relaxaret: Respondet se nullo modo admissurum, vt ita liberare ab obesibi manus colligentur.

Atque hoc modo tyrannidem suum stabiliuit Pon-

tifex; libertatem suam perdiderunt Episcopi.

Hoccine ergo liberum, in quo ad dlibidinem Romani Pontificis colla submittere, voces inflectere, nihil nisi (quod domino deo suo Papæ arriserit) spirare, totius Ecclesia iudices, sub pana periury cogebantur.

In carcere ego sententiam dicerem, quaminhoc cætu liberiorem.

Quale hoc concilium, quam liberum vidimus : quam leg timum consequenter audiamus.

In Concilio 'Niceno, Arius cum suæ factionis ba quibus com-

Episcopis.

f Constantinopolitano, triginta sex Episcopi Macedoniorum.

dos, & Magnus, & Pontifex Maximus, tues Princeps Episcoporum, & hæres Apostolorum, in Primatu Abel, gubernatu arca Nohe, Patriarchatu Abraham, ordine Melcinfe rech, dignitate Aaron, authoritare Morfes, indicatu Samuel, zelo Heilas, mansucrudine Danie, porettate Feerus, unctione Christin, Tubbins in exam. Concil, Trident. c Socrat, 40, 1, cat, 5. f Socrat, lib. c. cap, 8. Ephelino,

est conditio quia illud iuramentum non tollit Epifco. poruliberratem. Bellar, lib, 1 de Concil.cap.21.

b Fasciculus rerum sciendarum Colonie impreffus, 1524.

c Principes legant primam. Bellar refponf lib. Iniquum est inquit,inferiores

dientia superierum, Quemadmodum iniquum vt quotiescunque fiunt Comitia imperialia, Imperator debere liberare à Iuramento fidelitatis omnes

Principes,&c. d Papa est quoddam numen, quafi vifibilem Deum præ fe fe.

rens Ludonicus Gomelius. Sic enim fonant verpellant Papam

impiciatis & blaf. phemiæ pleniffi. ma. Tues Sacer-

a Socrat, lib. 7. cap-23. b In Actin. c Thuanus lib.7. fel. 720, Sleidanus graniter omnem dolum descripfit. d Cap, nullus introducatur 4.7. Gregorius 9. fate. tur le nibil definire aut ftatuere polle, contra partem aduerfam inauditam, Cap. 1. Extr. de caufa fof-Minnis. Zetherintes. Abfens nemo iudi cetur,quia dininæ & hamanæ leges hoc prohibent. e Actis. f Altu. g Steldan lib.23. lege hilloriam totam. Et Tinanus lib.7. fol.717.

Ephelino, Nestorius cum suz opinionis socijs.

b Chalcedonensi Dioscorus, cum suis Aegyptijs causam dicebant.

Tridenti verò, diploma publicu lecundum formam lib.23. prolixè & c Basileensem, ne vni protestantium conceditur.

Hoccine ergo legitimum? in quo Actor, Reus, ludex,

eandem sustinet personam.

Damasi Papæ d Canonem intelligant papicolæ, Ijdem non sint accusatores & indices, sed per se accusatores, per se indices, per se accusatores, per se indices, per se accusato, vnus-

quisque suo ordine.

In concilio Ephesino reus Nestorius, actor Cyrillus. In Concilio chalcedonensi, reus Dioscorus, actor Eusebius. In conuentu Tridentino, Papa qui ante à Luthero, nundinarum arguebatur, seipso reo, seipso actore, seipso teste, seipso iudice absoluitur. Quo modo, vel ipse potest absolui Diabolus. Theologi verò protestantium wittenbergici, Argentoratenses qui aderant, nec ad ius sustragij admissi, nec in Concilium intromissi, nec sauditi, nec postulati condemnantur.

Nec Concilium igitur, nec liberum, nec legitimum

fuisse constat.

Videamus vtrumne Christianum sit.

In hoc enim conuentu Florentini damonis Senatum libenter agnosco, Christianæ simplicitatis ne vmbram quidem deprehendo.

Audite stratagemata plusquam infernalia.

Spondet Adrianus Papa h Norimbergæ, liberum in Germania Concilium, in quo vnicuiq; libere suam sententiam proferre liceret. Quatuor verò nominatæ sunt ciuitates ab ordinibus, vt vel Maguntia, aut Argentorati, aut Colonia, aut Matis conuocaretur.

h 1523. Gentiletus. In Dieta Spira congregata anno 1526, constitutum est à Principibus, vt intra annum, in Germania Concilium haberetur, aut Occumenicum, aut Nationale.

In Dieta Augusta anno 1530, promisit Carolus Cafar, se intra semestre tempus esfecturum, vt Pontifex & Reges Christiani, de conuocando Concilio conuenirent, cuius sequenti anno celebratio inciperet.

Conuentu Ratisbona 1532. decretum suit. Prote-stantium Ecclesijs licere, sidem consessionis Augustana insequi, & observare: dummodo nihil novaretur aut doceretur, scribereturue amplius, quam quod in ea contineretur, donec Concilium haberetur. Hoc Ratisbonensi conventu decretum, 23. Iulij constitutum suit, & Edicto Casaris sancitum 2. die Augusti eius dem anni.

Successor Adrimi Clemens septimus 1533. per Legatum suum Hugonem, Saxoni promittit, quod si intta biennium, libezum in Germania Concilium non haberetur, se illis secundum Augustanam confessionem, viuendi libertatem sacere.

Propius accedo. In apertione conuentus Tridentini
Carolus & Spira 1546 profitetur, idque Lantgravio a Thuanus libr.

H. Si.e., se Concili, Tridentini celebrationem ad hoc 2. pag. 107.

tantum procurasse, vt Ecclesiastici, seipsos emendarent,
non vt Protestantes cogeret, vlla ex parte ab Augustana confessione recedere.

Deus bone, nihil Pontificum promissa, nihil ordinum decreta, parum Imperatoris (alias æquissimi) sides interposita, aut veri, aut Christiani sapiunt.

Tunc enim temporis, Pontifex Paulus , centum au- Shidan lib.17.

b Thuanus libro 2. pagina 118, reorum millia Cafari soluit, aureorum millia centum

Venetijs deponit.

a Thuanus ibid. Sleidan.lib. 16.

Tune temporis, Pontifex dimidiam partem bonorum Ecclesiæ Hispanicæ Cæsari concedit. Insuper permittit, vt ex annuis prouentibus Monasteriorum tantum Carolus diuenderet, donec ad aureorum millia quingenta conficeret.

b Sleid, 16, Thu-Quidam Italus in Thuringia prope vinariam deprehensus eft, qui tormentis fubiectus tibi & alijs nonnullis Rome dată pecuniam Pontificis pomine fateba. tur, vt incendijs & veneno per Germaniam quantum poffent, maximam pernitiem darent. Thuanus lib. 2 fel. 164.

b Tune temporis, Pontifex nepotem suum Octauian lib. 2. fol. 135. um cum armata manu, ad graffandum in nostras Ecclesias per Tridentum ablegauit, vt coniunctis viribus. Cæsar & Pontifex Religionis Principes e occidione occiderent:

Neque enim sine sanguine litare potest, luporum Romu-

liduma progenies.

Conventiculum itaque perditæ factionis, promissum Germania, indictum Mantua, inchoatum Tridenti, translatum Bononia, Tridenti recollectum, periurys inceptum, è fragmentis consutum, sanguine madesa-Etum, arte plufquam Sinonia fabricatum. Quis est, aut tam bospes in Historia, qui Concelium; aut tam abiect a seruitutis, qui liberum: aut tam ignarus iuris, qui legitimum : aut tam nullius fidei, qui Christianum fuisse, vel per infomnium cogitaucrit.

Incalescit iam mihi animus, vt & Paulum Necro-

e Frat enim Panla Pontifex non

Altrologiæ modò, sed & Necromamiæ, sicut pro certo confirmatur, admodum studiosus, Si idan. libro 19.

Annon turpiffimum eft te pendere totum ab aftrologis & necromanticis. Negari factum non poteft, nam & honoribusillos & facultatibus, atque donis amplificalti Cocium Marcellum, Gauricum Lufitanum Sleid, lib. 21.

Mathematicis nonnihil operum dedit. Eorum tamen studiorum quod occulta, & plerumque exitu vana funt, & alioqui facratis viris parum digna culpam fustinuit. Onuphriss in vita Pau-

Quod denique in confilijs capiendis, ac cateris rebus fuis, semper astrologos, atque adeò Lucam Gauricum, quem & menix adhibebat contuliflet, Thuan, lib. 4.6.

manticum,

manticum, a Iulium-Epicurum, b Pium vascrrime im- a Sunt qui conpium Cerberea inserni capita viuis coloribus depinlatin sibi ipsi ha
gerem.

Sed me meum reuocat obsequium, vt temporis ha- intulisse. Et paule bita ratione, quæ de Apostolis, & Presbyteris dicen- ratione ludibito.

da restant, paucis absoluam.

Vos interea quod adhuc fecistis, patienter attendite.

a Sunt qui conflanter affirment
Intin fibi ipti hac
ratione, mortem
intulifie. Et paulo
poff: Ex cavitae
ratione ludibilo
commetata, morbum ferio contraxit Et paulo
poff: Qui, namque
Cardinalu, veluti

furtim, voluptates sequebatur, Pontifex factus, votorum omnium compos, abdicata rerum

cura, hilaritati & Genio suo nimirum indulsit. Onuphrius in vita Inii 3.

Is foluti ad omnem licentiam animi homo, statim adepta dignicate, qualis esser omnibus manifestum secit. Nam cum antiquæ consueudinis sit, yt nouus Pontifex Galerum cui yelit, largiatur, eum iuueni cuidam, cui Impocentio nomen, (quique quod in familia, Simia curam gereret, Simia etiam post adeptam dignitatem nomen retinuit) cognomine etiam suo atque artibutis donauit. Querențibus yero Cardinalibus, quod indignum hominem ad tantum sastigium euexisset, non inurbane respondit: Et vos quid tandem in me meritorum comperistis, quem Christianæ Reipublicæ principem constitueritis? Thuan, libro 5. in principio.

b Morume i diueria tempora. Egregius vita famaque fuit, quo ad prinatus, vel in Magifiratibus, prioribus fub Pontificibus vixit, Pontifex creatus, dum Tridentinum Concilium viguit, multa optimi præclariquè Pontificis documenta dedit. Concilio abfoluto, fuo ingenio

ytens, in multa que non ita ab omnibus probantur, protupit. Es paulo poft :

Erat palam iracundus, occulte inuidus; ad audiendum impatiens, difficilis, in responsis aliquando acerbus, dominandi cupidus, vafer, cuiuslibet rei quæ ignorari sua intererat simulator ac dissimulator: timidus, audax tamen ad occultandam audaciæ specie formidinem. Parum gratus est habitus, patres & eos præsertim quorum operâ, pontificatum, & alios honores obtinuit, neglexit, pecuniæ cupidus, ac ad aurum accipiendum etiam cum alieno detrimento attentus; ad seruandum parum cautus.

Et paulo post:

Amicitias non ex re, led commodo æftimabat, Onuphrius in vita Tij quarti prope finem.

Congregati sunt Apostoli & Presbyteri.

Ongregati sunt Apostoli, electi è turba, Lucæ 6. Spectatores gloriæ, Matth. 17. Participes cænæ, Matth. 26. Afflati Spiritu, Ioh. 20. Legati à latere, Mat. 28. Accensi igne cœlesti, Act. 2. Omnium Christi actorum, testes oculatissimi, Luc. 1.

Adsunt piscatores hominum, qui corda irretiri:

C 3

Venato-

Venatores peritissimi, qui seras illaqueari: Pastores vigilantissimi, qui lupos abigere: Aratores solertissimi, qui spinas euellere: Vinitores nominatissimi, qui labruscas abscindere: A summo omnium magistro atque Doctore Domino nostro Iesu Christo didicerunt.

Illi verò summi Apostoli Presbyteros inferioris subsellij sacerdotes, in consortium suffragij admittere

non dedignantur.

Paulus & Barnabas ascendunt Hierosolymam ad

Apostolos & Presbyteros, versu secundo.

Congregantur Apostoli & Presbyteri, versu sexto. Visum est Apostolis & Presbyteris legationem mit-

tere, verfu 22.

Visum est Apostolis & Presbyteris, synodalem Epistolam conscribere, versu 23. Visum est concorditer constis, versu 25. Visum est Spiritui sancto & nobis communiter afflatis, versu 27.

Qui vnà implorantur, vnà congregantur, vnà mittunt Legatos, vnà conscribunt Epistolam, vna quasi anima animantur, vno spiritu afflantur, in vnum consortium suffragij decisorij proculdubio inaugurantur.

Videthoc Baronius, & concedit: Videthoc Lodonicus in Concilio Basileensi: aliàs ad miraculum doctus & blasphemat. Apostolorum (inquit) exempla, miranda potiùs sunt quàm imitanda. Videthoc nasutissimus omnium Bellarminus, & distinguit. Quod ad disputationem admissi sunt Presbyteri, ad sententiam desinitiuam dicendam soli Apostoli. At quam frigidè, quam iciunè, quam contra conscientiam impiè.

Actorum enim 16. versu 4. Paulus, Silas, Timotheus, tradebant Gentibus instituta, que decreta sue.

rant ab Apostolis & Presbyteris.

Audin' verò Bellarmine, decreta, quid ni ergo definita? Nihil enim aliud est decernere, quam definire. Nunquam enim iure dinino sancitum est: cuius nec praceptum, nec typum nec exemplum, nec consequentiam, necrationem in tota Scriptura reperire possunt bicornium parasiti. Anticyrum nauiget Bellarminus, atque Eleboro vtatur frequentiori, quia ea de causa Episcopos iudices solos in Concilio asserit habendos, quod pastorum nomine insigniantur. Pastoris (inquit) est docere: Quis negat? Qui docet in Concilio præsit vt Index: Quis inficiatur? Ergo quicunque Pastor est Iudex sit in Concilio: Quis abnuit?

Atqui soli Episcopi non docent: Soli non pascunt: Immo in Papatu soli Episcopi non docent, nec pascunt. Mendicantium illud munus est, non Episcoporum. Soli ergo Episcopi non sunt admittendi, immo soli Episcopi ignauum sucum pecus, a præsepibus Conciliorum arcendi. Atqui inquit Bellarminus, optima interpres Scripturæ est praxis Ecclesiæ. Dato hoc, sed non concesso: illud quæro, vtrum praxis Ecclesiæ ante Concilium Nicænum (dum particularia, & pene clancularia celebrantur Concilia) tam liquidò constat, vt argumenta (non dico demonstratiua) sed topica hinc elicere, atque effigiare valeamus.

Deinde cum nec reuelatione diuina, nec praxi ab Apostolis contigua, superba tyrannis sulciatur, Illud
quæro qua ratione, pares scientia, licet potentia impares:
Talento æquales spirituali, licet inaquales præmio temporali (dum Episcopi tanquam Rana vnum Placet in
Ecclesia crocitent) Presbyteri tanquam pisces obmu-

tescant.

a Apologia 2.

In Concilio a Niceno Athanasius tum temporis Alexandri Alexandrini Diaconus, imaffasaige to d' douglas of Apungairini. Solus cum omni libertate impietatem Arianam profligauit. Ecce Sapientiam.

b Eufeb. lib.7. cap. 28.

In Concilio Antiocheno secundo, solus Malchion Ecclesiæ Antiochenæ Presbyter Paulum Samosatenum, in reddendis rationibus lubricum, quæstionibus suis vrsit, & argute redarguit. Ecce subtilitatem.

In Concilio Constantinopolitano sub Nectario, vnius 'Sisinny presbyteri Concilio, tota contentio fo-

pitur. Ecceprudentiam.

In Concilio Lugdunensi Gregorius decimus, tus de Concilic. Thomam Aquinatem, nec Episcopum, nec Abbatem, nec Pralatum, propter eminentem scientiam Iudicem constituit. Ecce scientiam.

In Concilio e Basileensi cum Episcopi terrenam potentis faciem, atque iracundiam Engeny sustinere non ausi sunt, presbyteri nec minis territi, nec fame, nec bello, nec peste sæuissima à sancto proposito remoueri, vel retardari potuerunt. Ecce fortitudinem.

Quorum ergo sapientiam, subtilitatem, prudentiam, scientiam, fortitudinem suspexit olim Ecclesia, illos ad rixas tantum amandandos, ad ius suffragij decisorij non admittendos qua ratione somniamus? Nisi sicut olimignis vulpium caudis, ita Spiritus fancti gratia,

Episcoporum infulis alligetur.

Vlterius cum ex Bellarmino constat. Cardinales, Abbates, Generales Ordinum, aut ex privilegio, aut ex consuetudine, etiamsi Episcopi non sunt, ius habere suffragij decisorij. Quale illud ins sit prorsus ambigo. Aut enim Iure diuino, aut positiuo, in tantum illi fastigium euchuntur. Si dinino, ergo iure divino Episcopi Toli

c Tomo Conci. I. Quemell.

d Tractatus verum authoritate impreffus, apud Durandum, ficut arbitior Nicholas Iandrensis in Sclanoma Episcopi. e Pius fecunsus.

f Lib, 1, de Concil,cap. 15.

foli non iudicant. Si positino, qua ratione Idola Babylonis aurea, à politicis primum inuenta, que in quatuor primis Concilijs, tanquam Ranæin paludibus delituerunt, ad ius decisiuum admittuntur, qui verò à Deo instituti sunt Presbyteri, prorsus eliminantur.

Præterea, a Eusebius Concilij primi Antiocheni, a Lib.7. ca .27. contra Paulum Samosatenum historiam conscripturus, octo tantum Episcoporum nomina recenset. Coronidis tamen loco illud appingit. Poterat quispiam innumeros etiam alios Presbyteros, pariter ac Diaconos connumerare, qui ob eandem causam Antiochiam venerant, verum inter illos, illustriores erant quos recensui.

Vtcunque ergo in Concilijs, ob eandem causam (ad profligandos nimirum hæreticos) adfuerunt Presbyteri, simulg; iudicarunt : historici tamen, (illustriores) tantum posteritati commendarunt.

Neque verò (quod palmare est Bellarmini argumentum) idcirco decreta à (solis) Episcopis facta demonstrantur, quod (soli) Episcopi subscripsisse, b Concilio Carelle historicorum annalibus inueniuntur.

In Concilio enim Niceno (ficut hodie habetur) trecenti decem, & octo Episcopi subscripserunt.

Cum tamen b Canones Niceni Concilij suppositity lectorem aderet pro veris afferuntur. Exemplaria subscribentium inepra & multicorruptisima & contraria circumferuntur. Quæ fides Nullius enimeohabenda est tam disparis forma atque figuræ monumentis. Præsertim cum in Concilio Constantinopolitano d Presbyteri, Diaconi, Archimandrita, in depositione Quensell. Eutichis subscripserunt. Vtcunque etiam Episcopi d In Concilio Cal. hac formula plerumque vtuntur (ego indicans sub- Tomo 1. concil. fcripsi) Presbyteri (ego subscripsi) illo tamen in Con- Quentell. cilio

ginenfi fexto. c Exemplaria4. omnia & fingula deprauata, vt colplicis variationis. rum cum altero couenicatia fuit. Tomo 1. Concil. cedonenfileHi.

cilio Dorotheus Episcopus hac vittur formula, (consensi & subscripsi) Amelius Episcopus Opotanæ ciuitatis hac formula (subscripsi) Secundinus Noselanensis E-

piscopus hac formula (his gestis subscripsi.)

Cum itaque tam variæ subscriptionum formula pro ingenio cuiuslibet subscribentis publicantur, quam puerili sophismate imponit credulis Bellarminus; (Episcopos) tanquam Iudices definiendo (reliquos) confentiendo tantum subscripsisse. Si enim subscriptionis Presbyterorum ne vestigia quidem apparerent; non tamen adeo elinguis est historia, vt Presbyterorum suffragia (etiam decisoria) perpetuo inuoluat silentio.

In Epistola a Synodali ad Dionysium Romanum, & Maximum Alexandrinum, Malchion & Lucius Presbyteri, inter reliquos nominatim recensentur, qui Paulum Samosatenum excommunicauerunt, loco mouerunt, Demetrianum in eius locum substituerunt.

Excommunicare, loco mouere, alium introducere, an-

non, hoc est definitive indicare?

In Concilio ba Toletano quarto, capite tertio, forma Concilio bene ordinati quasi ob oculos ponitur, cuius particulam paulo prolixiore non grauabo adiungere.

Et conuenientes omnes Episcopi pariter introeant, Post ingressum omnium Episcoporum atque consessum vocentur deinde Presbyteri, quos causa probauerit introire. Post hos ingrediantur Diaconi probabiles, quos ordo poposcerit interesse. Et corona facta de sedibus Episcoporum, Presbyteri à tergo eorum resideant, Diaconi in conspectu eorum stent. Deinde ingrediantur Laici, qui electioni Concilij interesse meruerunt. Ingrediantur quoque & Notary, quos ad recitandum vel excipiendum ordo requirit.

2 Enfeb. lib.7.

b Tomo 2, concil. Quentell.

Et prope finem illius capitis.

Concilium nullus soluere audeat, nisi fuerint cuncta determinata. Ita vt quæcunque communi deliberatione finiuntur, Episcoporum singulorum manibus subscribantur. Tunc enim Deus suorum Sacerdotum Concilio interesse credendus est, si tumultu omni abiecto, solicitè atque tranquillè Ecclesiastica negotia terminentur.

In hac formula Concilij observandum est: Episcopos & Presbyteros sedentes, & tanquam è Cathedra iudicantes describi. Deinde quod ea quæ communi deliberatione determinantur, soli Episcopi tumultus vitandi causa subscribunt.

Sola ergo subscriptio Episcoporum, non est descriptio iudiciorum; confusionis declinanda ergô, soli E-

piscopi subscribunt, soli non indicant.

In Concilio a Basileensi argumentorum pondere a Pinsseundus deliria Panormitani elidit Arelatensis. Constantiensis inquit Concilij, recens memoria extat, vbi & plurimi ex nobis suerunt, & ego etiam, qui nondum Cardinalis nec Episcopus, sed tantum Doctor eram, intersui: vidique sine difficultate inferiores cum Episcopis ad decisionem rerum admitti arduarum. Nec pudere nos debet maximam illam & sanctissimam Synodum imitari, quæ & Pisanum Concilium, & illud amplissimum Lateranense secuta est, in quibus iudicasse cum Episcopis Presbyteros non est ambiguum.

Si enim soli Episcopi vocem habent decissuam, id demum siet, quod nationi placebit Italica: quæ sola nationes omnes alias in numero Episcoporum, aut

equat aut superat.

Hoc illius dicterium, non tam patrocinium veri fu-D 2 isse, isse, quam Vaticinium mali, Tridentina factio facto

comprobauit.

a Sleidan, lib. 17.

In primo enim conuenticulo sub a Paulo tertio, aderant tantum Archiepiscopi quatuor, Episcopi triginta quatuor: Inter hos duo Galli, quinq; Hispani, vnus Illyricus, triginta reliqui, omnes Itali.

b Protestatio

Cum in conuentu Tridentino de residentia b Episcoporum indispensabili diu certatum suit, Papæque in dispensando omnipotentiam, aut imminutam, aut penitus sublatam sore, Legati persentiscerent, Papam per dispositos equos sestinanter certiorem saciunt.

Legati interim dolo singulari Sessionem procrastinant, donec Papa quadraginta Episcopos omnes Italos Tridentum miserat, ve maior pars, non argumentorum pondere, sed suffragiorum numero vinceret

meliorem.

c Thuanus lib.7.

Sub c Iulio 3. In trepidatione Oenopontica, Patres Tridentini sparsim profugiunt; atque ita dissolutus Concili; conuentus suit: In quo præter Legatos Pontificios, & Cardinalem Tridentinum, Numerati sunt Episcopi sexaginta duo, & ex ijs Germani octo, Hispani viginti quinque, Sardi duo, Siculi quatuor, Hungarus vnus Agriensis, reliqui Itali.

d Ouphrins

Sub d Pio 4. aderant ducentum nonaginta vnus Episcopi, specie honestiori, fraude maiori. Inter hos enim maior pars, centum nimirum octoginta octo, omnes Itali.

e Tomo 3. Conciliorum Quentell.

Eleganter itaque Cornelius • Mussus Bipontinus ille logodedalus, oratione ad patres Tridentinos habira, vulpinarem illum conuentum, (equo Troiano) assimulauit. In quo tot, natione Itali, fide Graculi, ad prodendam vnam Dei Ecclesiam, inclusi, delituerunt.

Caulam-

Causamque nullam ego aliam video, ob quam Presbyteri exularent. Præsertim cum in Concilio Niceno primo Victor & Vincentius, Presbyteri, Calcedonensi Pascasins Presbyter. Sub Flauiano, Theodorus & Georgius Presbyteri. Niceno secundo Petrus Presbyter, locum Romani Pontificis tenuerunt.

Pro mea enim hebetudine non intelligo, quomodo

qui pro alio subscribit, per seipsum non iudicat.

Authoritatem alteri communicare potest Papa, iudicium non potest: locum potest assignare, ingenium non potest.

Vicunque honor sit Episcopi mittentis, sententia & defi-

nitio est Presbyteri subscribentis.

D'Ilectissimi itaque fratres Compresbyteri mei, videtis vocationem vestram, potestatis iudiciariæ capacem, summisque Episcopis quasi sociam & subsidiariam: Nihil autem aliud restat, nisi vt side integra, vita proba, labore assiduo, iugi oratione, charitate mutua, humili erga superiores obsequio, tanto nos honore dignos exhibeamus. Humili (inquam) obsequio; quo nihil aut Deo gratius, aut Ecclesiæ vtilius, aut nobis ipsis salutarius. Sic enim Dei providentiam adoramus, Ecclesia vnitati consulimus, nostræ ambitioni franum inijcimus.

Hinc, inquit Cyprianus, Dominicæ pacis vinculum rumpitur, hinc charitas fraterna violatur, hinc adulteratur veritas, vnitas scinditur, ad hæreses atque ad schismata prosilitur, dum obtrectatur Sacerdotibus, dum Episcopis inuidetur, dum quis, aut queritur, non se potius ordinatum, aut dedignatur alterum ferre prapositum. Hinc recalcitrat, hinc rebellat, de zelo super-

D

bus, de amulatione peruersus, animositate & liuore, non hominio sed honorio inimicus. Hinc ad Cathedram pestilentiz per scala Simonis Magi ascenditur, quantumuis propter breuissimi temporis volaticum gaudium, cum pecunia sua ibit in zeternam perditionem.

a Cyprianus de Zelo & Linore, Quænam verò est ambitiosa illa Erinnys? Quænam inuidiæ Furia? Quod monstrum, ex ambitione & inuidia constatu, quod odit in alio, vel merita propria, vel beneficia diuina? Si merenti inuideas, qualis dementia, aliorum gloriam facere pænam tuam? Si immerenti, qualis insania, aduersus Dei prouidentiam latrare: Pariá, scelere aut bono inuidetur, aut Deus blasphematur.

Satis honoris habet, qui rectè facit: fatis reuerentia, cuius vita fulgur, oratio tonitruii, quod de Basilio olim Nazianzenus: Satis regiminis, qui grandem Ecclesia vineam, Domini plantatam manu, Christi redemptam sanguine, Spiritus rigatam gratia, sibi commissami intellexerit. Vosque reuerendissimi Patres, nolite eos habere despicatui, quos in idem Iudicij laborisque consortium euexit Deus.

Quod Aaron & filij eius in Synagoga, hoc Episcopi

& Presbyteri in Ecclesia.

Presbyteri vos, parentum loco venerentur: Epifcopi nos, filiorum loco tueantur: Neillud Domitij ad Neronem vel inuiti audiatis: Non te habeo vt Princi-

pem, qui me non habes vt Senatorem.

Apostolis, vicaria ordinatione succedunt Episcopi, Septuaginta discipulis, analogia Ordinis, dicet non Ordinationis succedunt Presbyteri. Vtrosque in Ecclesia constituit Spiritus sanctus, ad coagmentatione Sanctorum, ad opus Ministerij, ad adiscationem corporis Christi.

Magnations faculi adulantur nimis abiette, qui Saceraotibus cleri dominantur nimis superbè, parique fastidio docentur hostes Ecclesiæ vtrosque contemnere: In postrema nos labentis sæculi tempora referuamur, rumores bellorum audiuntur; consurgit Gens contra gentem, & regnum contra regnum armatur. Accuuntur vbiq; gladij sæuientes, distringuntur romphææ, hastilia poliuntur, accenduntur scloppeti, eniscerantur grauidæ, trucidantuninfantes, & Meretrix Babylonica Martyrum sanguine inebriatur, & nos salutis publicæ immemores, aut altum fapimus, aut altum dormimu. Atqui vel clangore tubarum expergefacti, vigilemus, mutua charitate agglutinemur, mutuo confilio, & auxilio, laboranti patriæ, periclitanti Religio-Nimis infanit, qui corruente Repub. ni fuccurramus. prinatam salutem sibi pollicetur.

Vrbe à Gallis occupata, obsessi in Capitolio Romani, ex mulierum * capillis tormenta faciebant. Est * Lactanim enim non scripta, sed nata lex, Quam non didicimus, lib. 1. accepimus, legimus, verum ex natura ipsa arripuimus, hausimus, expressimus, vt si patria (quæ omnes omnium charitates in se complectitur) aliquod detrimenti patiatur, omnis honesta ratio esset expedienda falutis : Arcana ego imperij non sapio, nec intelligo : illud scio, tot proceres, tot Equites auratos, tot Senatores electos, ad hæc Comitia, tanta alacritate confluxisse, ac si fortuna omnes totius regni, ab euentu huius Concilij

penderent.

At quid ego Rempublicam? Ecclesiam quod attinet; Habemus serenissimum Regem Iacobum, Religionis Patronum, omni præconio illustriorem, Religionis ergò, omnium rabularum inuidiæ expositum, de cuius pietate,

nulla vaquam retre facula conticescent. Cinis pronidentia singulari, Ecclessa adbue intacta, inter tot malignantium conatus fulcitur. Illi (nos) Academiarum au cta prinilegia, ceelesiarum restaur ut amania, seditionum sopita incendia, conculeata inimicorum molimina. Illi nos omnes: fortunas omnes: salutem vniuersam, debemus. ingratissimi omnium, quos Sol vnquam viderit, suturi erimus, si illi suppetias, bilari corde, plena maini, exemplo singulari, non seramus. Suppetias nostro Regi seramus, petitiones regum regi osseramus. Ploremus inter vestibulum & Altare, & dicamus: Parce Domine, parce populo tuo, & ne des hæreditatem tuam in opprobrium, vt dominentur ijs nationes.

Tuque (O Glementishme Pater) exaudi orationes nostras, vota suscipe, hauri suspiria, lacrymas collige, consilia impiorum deride, Pharapnem blasphemias anhelantem submerge, Ecclesia tua tempore

opportuno fuccurre, omniumque nostrorum misorere, per Iesum Christum Dominum & Seruatorem nostrum, cui cum Patre, & Spiritu Sanco, sit honor, & gloria, nune & in sæcula sæculorum.

Amen.

FIN I.S

wiohis creo.

